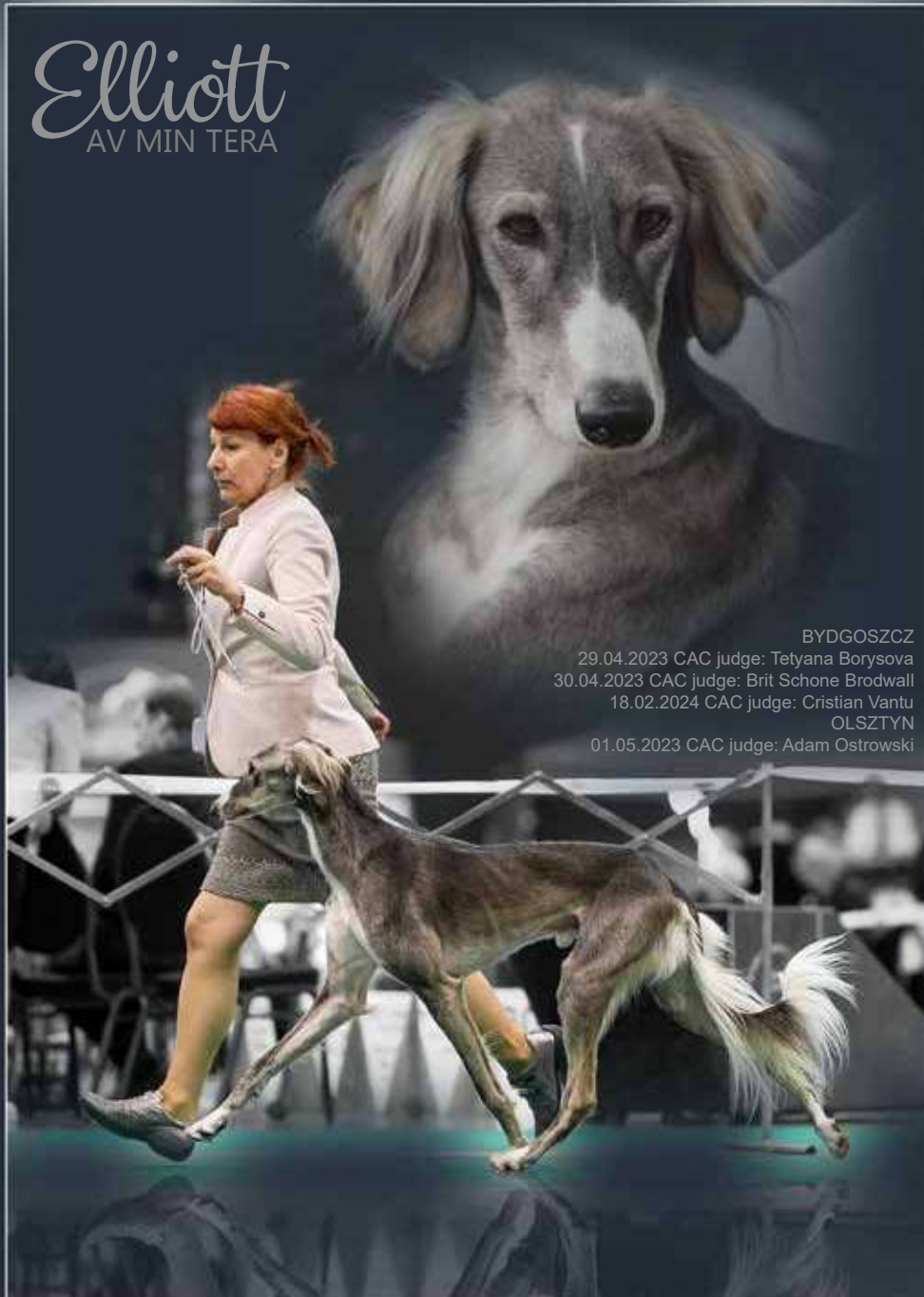

-- NEW POLISH CHAMPION --

Elliott
AV MIN TERA

BYDGOSZCZ

29.04.2023 CAC judge: Tetyana Borysova

30.04.2023 CAC judge: Brit Schone Brodwall

18.02.2024 CAC judge: Cristian Vantu

OLSZTYN

01.05.2023 CAC judge: Adam Ostrowski

OWNED and BRED BY JOANNA ENGVIK

AD BY MARIE PALMQVIST

SALUKI

Hei alle salukivenner!

Etter årets generalforsamling er vi endelig igjen fulltallige i salukiutvalget. Janne Flusund er nytt medlem og vi ønsker henne hjertelig velkommen. Vi har konstituert oss, og jeg har fått æren av å være leder fremover. Tusen takk for tilliten!

Planleggingen av salukispecialen 15. september er i gang for fullt. Du finner mer informasjon lenger bak i bladet. Påmeldingen er åpnet, så husk å melde deg på før 2. september! Vi gleder oss kjempemye til en dag i salukiens tegn, og håper vi får se mange av dere der. Vi tar med glede imot gavepremier til specialen, så ta kontakt om du har noe på lur.

I denne utgaven vil dere blant annet kunne lese en artikkel av Ingela Fjällbrant som omhandler DNA-tester for saluki; et par medlemsartikler, samt et

innblikk fra Myndeklubbens pinseutstilling. Håper du koser deg med stoffet i denne utgaven!

Siden sist har vi fått flere nye norske championer, både innenfor LC og utstilling. Gratulerer så mye til alle!

Det har også kommet flere valper til verden og det har blitt importert hunder fra andre land. Det er gledelig å se at miljøet vokser og jeg oppfordrer alle til å ta godt vare på de nye. Slå gjerne av en prat dersom du ser et nytt ansikt på et arrangement du er på, det vet jeg de vil sette pris på.

På vegne av hele salukiutvalget ønsker jeg dere alle en riktig god sommer!

Mvh Marita, for Salukiutvalget

RETTELSE I VÅRMYNDEN 2024

Vi beklager at det ble publisert noen feil i listen «Årets LC saluki 2023» i vårmynden. Nr 6 og Nr 8: Bilder og beskrivelse av hundene til Kristin Roaas, ble forvekslet. Nr 10 fikk ved en feiltakelse samme beskrivelsen som nr 8. Nedenfor vises det riktige resultatet av disse tre hundene.

Nr.6 - Noor Inca Coffee Spiced Irish (38 poeng)

Cin fikk deltatt på 3 prøver i år, og hun løp godt uten å skade seg, noe vi er fornøyd med. Hun har ikke all verdens erfaring fra lure coursing, og hun er heller ikke i toppform lenger etter hun måtte kastreres i 2022. Hun tok lisens i mai 2019, den høsten kom hundesykdommen, så alt av arrangementer utgikk. Våren 2020 kom corona, og landet stengte ned. Først høsten 2021 fikk hun deltatt på 2 prøver. Våren 2022 ble hun kastrert, og da utgikk vårprøvene, men hun fikk gjennomført en prøve den høsten. Så at hun nå endte på 6/12 på listen etter 3 prøver i 2023, er helt fantastisk. Hun er en dame med høylytte meninger og stor intimsone når det kommer til hunder (og til dels folk) hun ikke kjenner, men alt sitter i kjeften, det ligger ikke så mye bak det. Hun er tross alt født 08.mars, kvinnedagen, og den eneste jenta i et kull på 7, så det skulle vel bare mangle at hun snakker høyt og tydelig. Cin er en fantastisk hund å ha i hus, kjærlig, en-

køl (nå som voksen), krever lite, men er med på alt. Kallenavnet hennes er "Cin Pin Sukkerspinn", fordi hun er så søt. Hun ble en gladere hund etter kastrering, og enda mer etter at hun fikk en annen stor mynde i hus, som er helt tydelig at hun trives aller best med.

*Eier: Kristin Roaas
Foto: Regine Jensen*

Nr. 8 - N UCh Noor Inca Coffee Chaser (24 poeng)

Det ble bare to tellende prøver for Mys på årslisten grunnet skade. Dette kan det leses om et annet sted i spalten så jeg går ikke så mye inn på det her. Tross alt, han fikk en plass på listen og det skal man være fornøyd med.

Sånn ellers er Mys en herlig skapning med masse fluer i hodet sitt. Innimellom buzzer de veldig og han bruker litt tid på å få dem til å lande igjen. Men snill er han, vakker-gutten min.

Da Pøffel-valpen kom i hus var han helt fantastisk, han tok han imot med åpne labber og alt de gjorde var på Pøffels premisser.

Av sin mamma Mocca har han lært tålmodighet med de små, noe de lange, fine ørene hans fikk erfare. De har i grunn aldri fått tid til å vokse seg like lange og fine igjen. Selv nå når de er voksne begge to hender det at det blir litt øre-draing, men stort sett er det banans-løping som gjelder, hvor de bytter på å være hare for hverandre.

Han velger sine venner med omhu, og de han liker de liker han så mye at det innimellom kan bli litt mye kyss, klapp og klem. Fremmede er ikke like attraktivt mener han, og passer på å si det HØYT

og TYDELIG når noen går forbi hagen hans. Han er en liten skrulle-hund, men han er min skrulle-hund og når jeg stryker en hånd over hans silke-myke fløyelspels og får et nydelig blick i retur blir jeg bare så innmari glad for at akkurat han ble igjen hjemme da de andre flyttet ut.

*Eier: Kristin Roaas
Foto: Øyvind Axelsen*

Nr. 10 - Knightellington Ebrisimi (7 poeng)

Jeg har aldri hatt en raskere og mer atletisk saluki enn "Ziri". Hun snur på en 5-øring og hun løper lett fra de andre salukiene jeg har.

Hun fremstår som snill og yndig, noe hun også er, men bak fasaden skjuler det seg et enormt jaktinstinkt. Rett og slett en ulv i fåreklær.

Hun har et beundringsverdig fokus når hun løper etter filla, og skulle den bli borte for henne i mot-sol, over en bakketopp eller etter ei kolbøtte, så gir hun seg ikke før hun får øye på den igjen. Her er det alltid full innsats helt inn til mål!

Eiere: Bente Waldal & Jon Arve Wålberg

NYE IMPORTER

Black Diamond Lazurys

sort/hvit hannhund, født 3.juli 2023
Eier: Veronica Strand
Oppdretter: Angelika Sokolowska- Pomes, Polen

Elaysa Giliath

gylden tisper, født 9. august 2023
Eier: Isabella Sletten
Oppdretter: Adrian Révay, Tsjekkia

El-Ubaid´s Da Vinci Code

krem hannhund, født 3. juni 2023
Eier: Live Marie Toft Sundby
Oppdretter: Stephen Bruynder, Nederland

NYE KENNELNAVN

QADIMAN

Janne Flusund
Nordlibakken 23 b, 1920 Sørumsand
Mobil: 915 90 954
Epost: janneflusund@hotmail.com
Hjemmeside: www.qadiman.com

QUINTARA

Renata Ewa Goel
Liaveien 42, 1410 Kolbotn
Mobil: 998 99 404
Epost: renata@quintara.com
Hjemmeside: www.quintara.com

NYE VALPEKULL

Kennel Quintara (Renata Ewa Goel)

født 07.03.2024
2 tisper
Whiteheads Zinedine Zidane x Famerelle Arneis
Quintara Esteva (T)
Quintara Azaleia (T)

Kennel Qadiman (Janne Flusund)

født 19.03.2024
4 hanner og 3 tisper
Baklava's Yatim x Sommarvindens Star Light
Qadimans Born to Sparkle (H)
Qadimans Desert Opal (H)
Qadimans Diamonds Are Forever (H)
Qadimans Hidden Pearl (H)
Qadimans Treasure Hunter (T)
Qadimans Sapphire Dream (T)
Qadimans Emerald Legend (T)

NY NORSK LC-CHAMPION 2024

Noor Inca Coffee Chaser

født 08.03.2017
Eier og oppdretter: Kristin Roaas
Prøvested: 11-12.mai 2024 Elverum
Dommer: Roman Božik, Slovakia og
Steinar Mathisen, Norge

Foto: Øyvind Axelsen

NYE NORSKE UTSTILLINGSCHAMPIONS 2024

Snej's Aloha

født 20.04.2021

Eier/oppdretter: Titti og Knut Hamre

Utstilling: Kristiansand 20.april 2024

Dommer: Brit Schøne Brodwall, Norge

Snej's Artemis

født 20.04.2021

Eier/oppdretter: Titti og Knut Hamre

Utstilling: Sandefjord 26. November 2023

Dommer: Annika Ulltveit-Moe, Sverige

Lady Erah'na Aer Winona

født 17.03.2022

Eier/oppdretter: Kari Anne Askvik
og Torsa Svendsgård

Utstilling: Stange 27.april 2024

Dommer: June Woll, Irland

Salukispecialen 2024

Dato: *Søndag 15.09.2024*
Sted: *Drammen Hundepark*
Gartneriveien 5, 3057 Solbergelva
Dommer: *Marion Marpe, Kennel Ard Ri, Tyskland*

Velkommen til årets salukifest!

Salukiutvalget inviterer til årets salukispecial der våre vakre hunder står i sentrum. Tradisjonen tro avholdes Salukispecialen 2024 i Drammen Hundepark samme helg som Myndeklubbens høstutstilling, der Frédéric Maison dømmer. Det betyr at det er mulig å få to cert denne helgen!

Vi ønsker alle hjertelig velkommen og ser frem til en hyggelig helg i salukiens tegn!

Pris offisielle klasser: 420,-

Halv pris per hund fra og med tredje hund med samme eier. Rabatten regnes fra og av laveste avgifter, men gjelder ikke valper.

Priser uoffisielle klasser:

Valper: 300,-
Barn og hund: 50,-
Monorkid*: 150,-
*For hannhunder som ikke har testiklene på plass.

Påmelding:

Kun elektronisk påmelding av offisielle klasser via DogWeb.

Frist 2. september 2024.

Avl og oppdretterklasser skal ikke meldes på elektronisk, vi tar påmelding i sekretariatet på utstillingsdagen. Manuell påmelding av monorkid med betaling til kontonr: 1503 27 52974.

Salukiutvalget tar med glede imot gavepremier til Spesialen og som i fjor kan enkeltpersoner eller oppdrettere sponse rosettene til finaleklasser. For opplysninger, manuell påmelding av monorkid, betaling eller sponing av gaverosetter, kontakt **Anne-Grethe Kleffelgård**: Epost: agk.mobil@gmail.com, Mobil: (+47) 911 88 558.

For mer informasjon, se vår hjemmeside www.saluki-norway.com

Dommerpresentasjon

Dommer Marion Marpe

I år har vi invitert den anerkjente dommeren og myndespesialisten Marion Marpe fra Tyskland til å dømme. Hun startet sitt oppdrett av irsk ulvehund i 1978 og ble i 1988 autorisert dommer for både irsk ulvehund og skotsk hjortehund.

To år etter, i 1990, ble hun autorisert for afghansk mynde og saluki og dømmer i dag hele gruppe 10. Hun har dømt internasjonale og nasjonale spesialer i hele Europa og Canada, så vi ser frem til å se henne dømme på vår spesial.

Marion forteller om seg selv

My husband and I started breeding Irish Wolfhounds in 1978 under the kennel name Ard Ri.

We were breeding and showing successfully for nearly 20 years, with a lot of champions, including World and European champions.

In 1988 I became special judge for Irish Wolfhounds and Deerhounds, two years later for Afghan Hounds and Salukis.

For more then 10 years I have been board member of our local district NRW.

In 1998 we moved to Spain for several years.

In 2014, when we were back in Germany, I completed the FCI group 10 and the Mediteranian breeds from group 5.

In all these years I have been judging in a great number of International and Specialty shows in Canada, Norway, Finland, Sweden, Estonia, Latvia, Italy, France, Northern Ireland, Belgium, World Dog Show in Netherland and many more.

Marion Marpe

Salukiprodukter

Salukiutvalget har inngått avtaler med MaGu smykker og Laserkongen, som gir oss muligheten til å tilby flotte produkter der deler av summen går til utvalgets arbeid for den flotte rasen vår!

MaGu smykker fra

kr. 1200,-

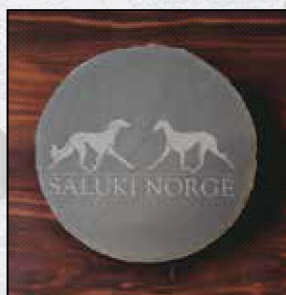
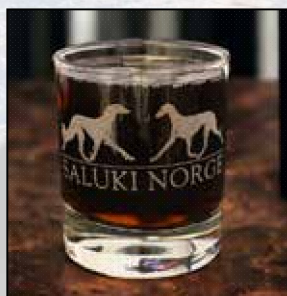

MaGu Smykker selger flotte salukismykker i sølv basert på logoen vår, med både korthåret og langhåret variant. Deler av inntekten går til å støtte utvalget.

Enkel = kr 1200,- (kr 200,- til utvalget)

Dobbel (to på samme kjede) = kr 2000,- (kr 400,- til utvalget)

Bestilling gjøres direkte til MaGu Smykker på www.magu.no

**Laserkongen
produkter fra
kr. 150,-**

Laserkongen tilbyr salg av glass (300 ml) til 150 kr og runde glassbrikker av stein til 200 kr begge deler blir gravert med logoen til salukiutvalget. Produktene kan også bestilles uten tekst, bare bilde.

Det er også mulig å velge andre produkter som finnes på www.laserkongen.no og bestille dem med salukiutvalgets logo. Da vil også en del av pengene gå til utvalget.

Bestilling gjøres direkte på www.laserkongen.no eller til thomas@laserkongen.no

DNA-TESTER - En möjlighet för salukiens framtid?

Text Ingela Fjällbrant

Denne artikkeln er publisert i det svenske Salukibladet våren 2024.

Det har blivit alltmer omtalt med gentester for mennesker, men også for hundar. Även for hundar är det for att stilla vår nyfikenhet och hitta gamla släktingar, men det är mer möjligheten att få kunnskap om vilka genetiska sjukdomsanlag og vilken inavelsgrad (COI) våra hundar bär på og risikerer att föra vidare som motiverer våra salukiägare og oppfödare att göra gentester for sin hund.

Nya gentester utvecklas hela tiden for ulike sjukdomar og andra egenskaper som kan vara av nytta for oss inom aveln. Vi har tittat på vilka gentester som finns att tillgå og tillfrågat några salukiägare som använt sig av gentest varfor de testat og deras erfaring og tanker kring detta. Alla tillfrågade anser att dessa tester är av nytta for rasen, både for de resultat man som oppfödare får idag og for rasens fortsatta framtid. Som vi alla väl är medvetne om har vår ras ett smalt avelsmateriale og tittar man mange generationer bakåt i stamtavlerne blir dette tydeligt. Som alle vet øker risken for genetisk nedarvning

av sjukdomar og genetiske mutationer ved inavel.

VARFOR GENTESTA?

DNA-tester av ulike slag är i mange fall ett utmärkt verktøy for framtidig avel. Som djurägare har det varit både på grund av nyfikenhet og interesse som man testat sine hundar, medan oppfödarna i større utstrækning svarer att det är for att undvika att avla fram sjuka hundar eller hundar som bär sjukdomar videre.

Ingela Hägg Kennel Al Wathba, skriver:

Det ger möjlighet for mig att välja att ej para sammen individer som bär på arvsanlag som ger opphav till dødlige sjukdomar og/eller kan påvises ge sjukdomar som ger økat lidande for avkommer. Det är även en økonomisk fråge – min ønske är att de hundar vi føder opp skall ha maksimal möjlighet till ett langt og friskt liv, dvs de skall leve länge og förhoppningsvis enbart under sin livstid oppsøke veterinærvesrd ved ex vaccinationer.

VILKA GENTESTER FINNS ATT TILLGÅ?

De rassedefisitte gentester som finns for saluk idag är NCL (Neuronal Ceroid Lipofuscinosis) DM (Degenerativ Myelopati) og SSADHD (Succinic Semialdehyde Dehydrogenase Deficiency). Andra tester som vi kan utføre är t ex DLA-haplotyper, COI (Coefficient of inbreeding) og färganlag. Det finns mange gentester som går att utføre som inte är rassedefisitte og nytten av dessa kommer säkert att vise sig i framtiden. Vi har valt att i denne artikkel belyse de rassedefisitte testerna og några av de andra tester som utføres.

Vissa gentester kräver att man tar blodprov från hunden hos sin veterinär.
Foto: Gabriella Bergsten

Degenerativ myelopati (DM)

(Info från Pawprint Genetics website)

Affekterade gener: SOD1

Ärvbarhet: Autosomal Recessiv. Ofullständig penetrering

Mutation: chr31:26540342 (canFam3): GLA

Degenerativ myelopati (DM) är en ärftlig neurologisk sjukdom som orsakas av en mutation av SOD1-genen som är känd för att bäras av saluki. Denna mutation finns hos många hundraser, även om det inte är klart för saluki om alla hundar som bär på två kopior av mutationen kommer att utveckla sjukdomen. Den varierande presentationen mellan raser tyder på att det finns miljömässiga eller andra genetiska faktorer som är ansvariga för att modifiera sjukdomsuttryck. Den genomsnittliga debutåldern för hundar med DM är cirka nio år.

Vanliga symtom

Sjukdomen påverkar den vita substansen i ryggmärgen och anses vara hundens motsvarighet till amyotrofisk lateralskleros (Lou Gehrigs sjukdom), ALS, som finns hos människor. Sjukdomen hos hundar uppträder vanligtvis i vuxen ålder med gradvis muskelatrofi och förlust av koordination som vanligtvis börjar i bakbenen, på grund av degeneration av nerverna. Tillståndet är vanligtvis inte smärtsamt för hunden, men kommer att utvecklas tills hunden inte längre kan gå. Gångarten hos hundar som drabbats av DM kan vara svår att skilja från gången hos hundar med höftledsdysplasi, artrit i andra leder i bakbenen eller diskbråck. Sent i sjukdomsförloppet kan hundar förlora avförings- och urinkontinens och frambenen kan påverkas. Drabbade hundar kan helt förlora förmågan att gå 6 månader till 2 år efter symtomdebut. Drabbade medelstora till stora raser, som saluki, kan vara svåra att hantera och ägare väljer ofta avlivning när deras hund inte längre kan bära vikt i bakbenen.

Rasspecifik information för saluki

Den mutation av SOD1-genen som är associerad med DM har identifierats i saluki. Den totala frekvensen av denna sjukdom i rasen och ungefärlig ålder för sjukdomsdebut är inte rapporterade för saluki, men i en studie av 26 saluki som testades var 3,8 % bärare av mutationen och 3,8 % var i riskzonen.

Tips för testning

Genetisk testning av SOD1-genen i salukis

kommer på ett tillförlitligt sätt att avgöra om en hund är en genetisk bärare av DM. Sjukdomen ärvs autosomalt recessivt. Hos hundar innebär det att de måste få två kopior av den muterade genen (en från varje förälder) för att utveckla sjukdomen. I allmänhet har anlagshundar inte drag av sjukdomen, men när de paras med en annan bärare av samma mutation, finns det en risk att få drabbade valpar. Varje valp som föds i denna parning har 25 % risk att ära sjukdomen och 50 % risk att ära en kopia och vara bärare av SOD1-genmutationen.

Tillförlitliga genetiska tester är viktiga för att fastställa avelsmetoder. Eftersom symtomen kanske inte uppträder förrän i vuxen ålder och vissa riskhundar/drabbade hundar inte utvecklar sjukdomen, bör genetisk testning utföras före avel. Fram till dess att den exakta modifierande miljöfaktorn eller genetiska faktorn har fastställts, förblir genetisk testning det enda tillförlitliga sättet att upptäcka neurologiska sjukdomar som är förknippade med denna mutation före det att hunden avlidit. För att eliminera denna mutation från avelslinjer och för att undvika risken att producera drabbade valpar, rekommenderas inte

*Svabb-prov tas från slemhinnan på insidan av kinden.
Foto: Gabriella Bergsten*

avel av kända bärare med varandra. Saluki som inte är bärare av mutationen har ingen ökad risk att drabbas av valpar som är bärare.

Det kan finnas andra orsaker till detta tillstånd hos hundar och ett normalt resultat utesluter inte en annan mutation i denna gen eller någon annan gen som kan resultera i en liknande genetisk sjukdom eller egenskap.

Succinic Semialdehyde Dehydrogenase Deficiency (SSADHD)

(Info: EMBARK website)

Denna variant identifierades först i Saluki.

Succinic Semialdehyde Dehydrogenase Deficiency nedärvs autosomt recessivt, vilket innebär att drabbade hundar måste ha två kopior av varianten för att visa kliniska tecken. En krampsjukdom som rapporterats hos saluki har fastställts bero på en variant i ALDH5A1-genen som orsakar brist på Succinic Semialdehyde Dehydrogenase (SSADH).

Namn på gener: ALDH5A1 Exon 7 - chr35

Ärvbarhet: Autosomal recessiv

Symtom som utvecklas hos drabbade hundar:

Drabbade hundar kan ha en historia av kramp- anfall och beteendeförändringar, såsom vokaliseringsepisoder (ylande, skällande och gnällande) och svårigheter att väckas ur sömnen. Valpar kan verka okoordinerade eller ha en fördröjd förmåga att placera tassarna korrekt. Kliniska tecken kan observeras mellan 6 och 10 veckors ålder.

Hur diagnostiseras och behandlas detta tillstånd?

Genetisk testning, kliniska tecken, historia och uteslutning av andra orsaker till liknande symtom kan användas tillsammans för att diagnostisera denna sjukdom. Din veterinär kan rekommendera magnetresonanstomografi (MR) av hjärnan och analys av cerebrospinalvätska (CSF). Uppriktiga diskussioner om livskvalitet är berättigade. Även om kliniska tecken kanske inte utvecklas, begär många ägare att valpar avlivas mellan 3 och 9 månaders ålder på grund av livskvalitetsproblem (t.ex. återkommande episoder av vokalisering).

Det finns inga effektiva behandlingar specifikt för SSADH-brist. Antikonvulsiv behandling kan hjälpa till att kontrollera anfall, men är inte ett botemedel mot SSADH-brist.

Neuronal Ceroid Lipofuscinosis (NCL)

(info SKKs hemsida)

Ärvbarhet: Autosomal recessiv

Sjukdomsbeskrivning

Olika varianter av neuronal ceroid lipofuscinosis, NCL, drabbar flera raser och även andra arter. Sjukdomen orsakas av en ansamling av ceroid lipofuscin i celler i centrala nervsystemet. Hundar med NCL klarar inte att bryta ner ceroid lipofuscin och lagring i nervceller och i ögats näthinna reducerar cellernas funktion och orsakar till slut celledöd.

Ålder för sjukdomsdebut och symptom varierar mellan raser, men inkluderar oftast progressiv förlust av synen, neurologiska symptom som koordinationsproblem, rörelseförändringar och kramper, förlust av inlärt beteende, samt rädsla och eventuellt aggression. De första symptomen kan vara subtila och handla om svårigheter med rumsrenhet och synproblem. Andra symptom som rapporterats för saluki är nattlig oro, stelhet i vissa delar av kroppen och neurologiska symptom som "flugsnapping" (fångar flugor i luften, som inte finns), "headbobbing" (ofrivilliga huvudrörelser från sida till sida eller upp och ner), "stop-and-stare" (blir plötsligt stående och stirrar).

Saluki tillhör de raser som drabbas i ung ålder, vanligen runt 1 år, och där utvecklingen är snabb. Sjukdomen har setts hos saluki i Norge, Sverige, Storbritannien och Australien.

(Källa: veterinär Ingunn Solberg Eriksson)

DNA-testet

Den mutation som orsakar NCL hos saluki har identifierats av forskare inom molekylärgenetik vid Norges veterinärhögskola och sedan december 2017 finns ett DNA-test tillgängligt. Arvsgången för NCL är autosomal recessiv, vilket innebär att den drabbade hunden fått anlag för sjukdomen från båda sina föräldrar. DNA-testet ger svar på om hunden är normal/fri, anlagsbärare eller genetiskt affekterad av NCL. En normal/fri hund har inte ärvt defektanlaget från någon av sina föräldrar. En anlagsbärande hund har ärvt anlaget från ena föräldern och riskerar därmed att föra detta vidare till sina eventuella avkommor. Anlagsbärare riskerar däremot inte att själva bli kliniskt affekterade av NCL. En genetiskt affekterad hund har ärvt den defekta genvarianten från båda sina föräldrar och kan

förväntas utveckla NCL. En genetiskt affekterad hund får inte användas i avel oavsett klinisk status. Det är inte heller tillåtet att para två anlagsbärande hundar med varandra.

Hälsoprogram, nivå 1

SKK/AK beslutade vid möte i augusti 2021 att bifalla ansökan om central registrering av resultat från DNA-test för NCL hos saluki. Resultaten avseende NCL registreras i SKKs databas och publiceras via e-tjänsterna Avelsdata och Hunddata.

Mary-Ann Axelsson, Kennel Hisilome svarade på frågan varför har du DNA-testat din saluki för NCL?

Jag valde att testa för NCL inför parning. Då det finns ett DNA-test för denna sjukdom var det självklart att göra det. Jag tycker det är en självklarhet att vi testar våra avelsdjur för att undvika att föra sjukdomen vidare. Det är viktigt att registrera resultatet hos SKK, i deras officiella databas.

Salukiringen rekommenderar starkt att man testar båda avelsdjuren om de inte är kon-

staterade hereditärt fria och man registrera resultatet i SKKs databas.

DLA (MHC) - haplotyper

Testet kan utföras inför parning för att undvika dubblering av samma haplotyper, då det ökar risken för sjukdom. Den finska forskaren Hannes Lohis forskargrupp har konstaterat att trots att salukin representerar betydligt fler DLA (MHC) - haplotyper än många andra hundraser, är 3-4 stycken överrepresenterade. Den vanligaste återfinns hos över 70% av testade salukis och resterande 4-5 vanligaste typerna återfinns hos de flesta individerna (enligt Lohis forskning). Nytt blod och därmed möjligheten till större genetisk diversitet är alltså av stor vikt, speciellt eftersom Lohis grupp påvisat att DLA-homozygoter är flera gånger mer benägna att insjukna i t.ex. autoimmuna sjukdomar. Nya och ovanliga haplotyper och DLA-alleler är alla viktiga för den genetiska diversiteten, det vill säga är en utvidgning av genpoolen som är av stor vikt för rasens framtida hälsa.

På frågan om hon rekommenderar att fler ska göra detta test, efter att ha testat för

*Det kan vara både spännande att veta vilka egenskaper och färger,
men också vilka sjukdomar som kan nedärvas till den nya generationen.
Foto: Louise Svärd Thordin*

DLA-haplotyper skriver Katarina Petersson, Kennel Sadaqa:

Jag känner mig osäker här. Det bästa och enklaste och minst kostsamma är att undvika att dubblera på hundar i de närmaste generationerna och undvika inavel. Alla hundar har en fenotyp; det vi ser och som är enkelt att ta hänsyn till vid val av avelshundar. Sedan har vi genotyp som är okänd för oss, där vi vet att alla hundar bär på både bra gener och dåliga gener som vid dubbling kan ge oönskade överraskningar som sämre fitnesssegenskaper och i sämsta fall sjukdom.'

COI

I SKKs registrerade stamtavlor beräknas inavelsgraden på 5 generationer och i den beräkningen förutsätts att avelsdjuret i femte generation är helt obesläktade med varandra, vilket sällan är fallet. På Breed Archive har man möjlighet att beräkna ännu fler generationer bakåt och kan då få en helt annan COI. För att beräkna en hunds sanna inavelsgrad skulle man behöva följa stamtavlorna väldigt långt tillbaka i tiden, till när rasen bildades. Det är en svår uppgift och ofta tittar man i stället på hur mycket inavelsgraden har ökat under ett visst antal generationer.

Man ska beakta att den "inavelsgrad" som beräknas i dessa register inte är hundens verkliga genetiska inavelsgrad utan den inavelsökning man

gör när man parar två hundar. I SKKs Avelsdata beräknas "inavelsgraden" över fem generationer och det värde som fås visar alltså hur mycket inavelsökningen har ökat under de senaste fem generationerna. För de fall något av föräldradyren inte finns registrerade i SKKs databas finns där en guide som visar hur inavelsgraden kan beräknas för hand. Med ett DNA-test kan hundens verkliga genetiska inavelsgrad beräknas.

Färganalys

När det kommer till färg finns det för de flesta vinthundar många valmöjligheter och även om pälsfärg inte är den viktigaste genetiska aspekten hos våra hundar är det en av de mest tillgängliga. Även uppfödare som hävdar att de inte bryr sig om färg hörs ofta spekulera om vilka färger en föreslagen avel kommer att ge. Flera gener på olika loci (kromosompositioner) samverkar för att producera den stora variationen av färger vi ser. Denna interaktion beskrivs som en slags lager-på-lager-effekt av genaktivitet som påverkar hundens slutliga färg och mönster.

Melaniner

Däggdjur har två typer av melanin som utgör deras hårfärg: det brunsvarta eumelaninet och det rödgula phaeomelaninet. Flera gener samverkar för att bestämma i vilken utsträckning eumelanin och phaeomelanin är fördelade i hela päl-

Svärd

*Salukigång i varierande färgskala.
Foto: Louise Svärd Thordin*

sen. Svarta, chokladfärgade eller gråa hårstrån är eumelanin. Gräddfärgade, guldfärgade eller röda hårstrån är phaeomelanin. Helt vita hårstrån är ofta brist på eller utspädning av både eumelanin och phaeomelanin.

Loci och alleler

Dessa gener finns på olika loci. På vissa loci kan det bara finnas två alternativa former av genen, eller "alleler". I andra kan det finnas flera olika former. Vanligtvis är den ena allelen dominant i förhållande till den andra, eller i fallet med flera alleler finns det en hierarki av dominans. I vissa andra fall kan båda allelerna vara dominanta, vilket innebär att om det finns en av varje allel kommer färgen att påverkas av båda allelerna. Genetiker använder stora bokstäver för att beteckna dominanta alleler och små bokstäver för att beteckna recessiva. Varje hund bär två alleler för varje locus och de är listade med ett snedstreck mellan dem, till exempel J/j. Om allelen inte är känd används ett bindestreck i stället för en bokstav: A/-. När det finns flera alleler på en plats kan ett upphöjt (ay/at) användas i stället för versaler i stället för gemener.

Jari Latva Rasku, kennel Zarabis, berättar:

Det var intressant att få uppgifter som bekräftade att den grizzlefärgtypens dominansordning avvek från modellen. En annan detalj var att få veta hur creméfärgtypen med svart pigment förekommer via den röda färgens intensitet. Hundens utseende har mycket mera enklare äftlighetsmönster än människan. Vi kan få en bra uppfattning om färgerna och vissa andra detaljer om utseendet. Om du vill ha vita saluki utan svart pigment kan DNA stå till hjälp. Det kan också förekomma överraskningar. Hundar har betydligt fler associationer inom och mellan kromosomer än människor.

Vilka laboratorier DNA-testar?

Det ser ut att vara tre olika laboratorier som främst används: Laboklin, NMBU och EMBARK. Det finns också de som använt MyDogDNA i Finland och UC Davis i Kalifornien.

Laboklin utför rasspecifika test för DM, SSADHD och NCL, samt icke rasspecifika test för färg- och pälsanlag och en mängd andra genetiska sjukdomar. De har laboratorier i flera länder i Europa, med centrallaboratorium i Tyskland.

NMBU (Norges miljø- och biovitenskapelige

universitet) utför test för NCL och är det laboratorium som utvecklat DNA-testet för NCL hos saluki.

EMBARK utför rasspecifika test för DM, SSADHD och NCL samt DLA-haplotyper, genetisk hälsa, rasidentifiering och COI och andra icke rasspecifika tester som t ex bald thigh syndrome. De erbjuder möjligheten att ladda ner rå-data från DNA-testet. De jämför identiska markörer på moderns och faderns sida och inte baserat på generationer.

UC DAVIS Veterinary Genetics Laboratory (University of California Davis) DM, färg- och pälsanlag samt andra rasospecifika tester som t ex bald thigh syndrome.

MyDogDNA/Genoscope baserat på Hannes Lohis forskning i Finland, utför rasspecifika test för SSADHD och NCL samt DLA-haplotyper, genetisk hälsa, rasidentifiering och COI och hundrattals andra icke rasspecifika tester.

Hur går det till att DNA-testa?

Testmetoderna varierar hos de olika laboratorierna, men man tar vanligen antingen ett svabbprov från insidan av hundens kind eller ett blodprov. Om inte svabb-testet ska registreras centralt behöver man inte besöka veterinär för att ta provet. Om man behöver ett blodprov eller ska registrera resultatet centralt, vilket är en möjlighet för NCL-resultaten, eller vill ha ett officiellt provsvar, behöver man boka ett besök hos veterinär för provtagning och id-kontroll. Varje laboratorium har på respektive hemsida information om vilken typ av provmaterial de vill ha, hur de vill att provet ska tas och hanteras. Där kan man också beställa provtagningsmaterial och ladda ned remisser eller fylla remisserna i digitalt.

Lena Manneby tyckte inte att det var krångligt alls, utan passade på att låta dem ta provet i samband med att jag besökte veterinären av en annan anledning. Testet kostade då runt 500 kr, om man inte räknar själva veterinärbesöket.

Vi vill avsluta med att tacka de medlemmar som tagit sig tid att svara på våra frågor om DNA-test och som delat med sig av information och upplevelser! Vi hoppas att det väckt nyfikenhet, funderingar och intresse, samt att det besvarat en del frågor i ämnet.

En designer og hans *Saluki*

Av Frank Remme

Ved de første strålene av morgendagens lys som vitner om en ny dag, er Emanuel, Salukien, allerede i bevegelse. Hans fuktige nese som dytter meg våken er ikke bare et kall til vår faste morgentur; den varsler begynnelsen på våre daglige gjøremål av kreativitet og selskap.

Dette morgenritualet setter tonen for dagen. Emanuel leder an, hans slanke kropp skjærer en rask vei gjennom turstiene som går på kryss og tvers på øya vår. Noen ganger går vi, nyter morgenstunden; andre ganger løper vi. Men våre steg er mer enn mosjon; de er en del av inspirasjonen og drivkraften i mitt kreative arbeid.

Ved vår tilbakekomst kaller studioet, og Emanuel inntar sin stille vakt ved siden av mitt tegnebord. Hans nærvær er et konstant anker mens jeg fordyper meg i linjer og stoffer. Hans varme brune øyne løfter seg av og til for å møte mine. De tilbyr stille oppmuntring og kjærlighet.

Når lunsjtid nærmer seg, blir Emanuel rastløs igjen. Det er en mild påminnelse om behovet for å balansere arbeid med verden utenfor mitt designstudio. Våre lunsjturer ut i naturen med lyden av uavbrutte bølger som slår inn mot land og sjøfuglenes rop i bakgrunnen er mentalt rensende. De blåser liv i hvert design.

Skumringen bringer en gylden glød til Flekkerøy, og signaliserer vår siste spasertur for dagen. Emanuel, badet i det varme lyset av solnedgang, er både stille og fortrolig og forsterker dagens prestasjoner.

På dager der vi tar bilder av kolleksjonen er Emanuels tilstedeværelse subtil, men essensiell. Midt blant kameraets klikk og plaggenes svai, ankrer hans rolige natur settet. Han beveger seg med grasiøs nysgjerrighet blant modeller, makeup-artisten og fotografer. Hans væremåte bidrar til den fredelige og rolige atmosfæren som er så avgjørende for å kunne skape min designvisjon.

I mitt design dukker ofte nyanser av Emanuels fargepalett opp - en hyllest til musen som har blitt både min fortrolige og følgesvenn. Han er det levende båndet som stråler gjennom mitt liv og håndverk, en trofast, firbent venn, som inspirer til skjønnhet og kreativitet.

Gjennom skiftende årstider og rytmen av vårt liv på Flekkerøy, står Emanuel alltid ved min side - en stille medskaper i kunsten til innovasjon. Han er en vokter av den fredelige rytmen som definerer vår merkevare. I dette harmoniske livet, utfolder historien seg om en designer og hans Saluki, en fortelling som vitner om inspirasjon som hentes fra livets enkleste gleder.

Årets første LC-prøve på Elverum

Av Tone Tjørner Aamodt

Sakk i lykkerus.

12.mai gikk den første nasjonale LC-prøven for året, arrangert av Lure Coursing Utvalget - Norsk Myndeclubb av stabelen på Elverum.

Vi gledet oss og var veldig spent på om Sakk (Majo's Sakk) syntes det var like gøy i år som i fjor. Da vi kom til feltet kl. 07.30, og tok ut hundene av bilen, kom en firehjuling forbi. Den brukes til å kjøre ut filla etter hvert løp. Sakk reagerte momentant og var helt klar for å løpe med en gang. Det lyste av hele han "Jiiiiippi dette blir gøy".

Da det var hans tur, var vi veldig spent. Han skulle løpe med en erfaren svensk hund. Løpet gikk kjempebra og han lå på førsteplass etter første

løp. Ett poeng bedre enn hunden på andre plass. Spenningen var stor da han sto på startstreken til andre løp med norsk hund. Det løpet gikk også veldig bra. Da var det bare å vente på sluttresultatet og premieutdeling.

Etter hvert ble det klart for premieutdeling for salukiene og fjerde plass ble ropt opp. Tredje plass ble ropt opp. Andre plass ble ropt opp. Hadde Sakk misset på siste løp? Neida, han fikk første plass og Cert! Beste Saluki hannhund. Gjett om vi var stolte av gullgutten vår.

Nå gleder vi oss til Uno blir gammel nok til å prøve LC.

Mynder - opprinnelig jakthunder. Lure Coursing - simulert jakt

LC er en super kombinasjon for våre firbeinte, slik at de får brukt instinktene sine.

Fra de minste til de største ble de avlet for å jakte på hver sine byttedyr. Den type jakt er ikke lov i Norge, så nå jakter de filla i stedet. At det er gøy, ser vi når de venter på tur eller står på startstrekken. Det fine er at de gjør det helt av egen fri vilje.

Lure Coursing er en arena for våre løps-glade hunder. Det arrangeres på trygge steder og trygge baner. Skade kan selvfølgelig skje der som alle andre steder, men det er mer fare for skader når de løper fritt i skogen enn på en LC-bane.

Vi var helt nye i dette "gamet" da vi begynte med dette i fjor. Vi ble godt mottatt i miljøet, og nå er vi helt bitt av basillen. Vi lærer noe nytt hver gang, får alltid gode råd og svar på det vi lurer på. Det er så flott at det finnes frivillige ildsjeler som gjør at vi kan være med på dette sammen med hundene våre. Disse folkene skal ha all ære for den flotte jobben de gjør.

Jeg har inntrykk av at interessen her på Østlandet er noe stigende. Det hadde vært fint om det fantes noen entusiaster i nord, sør og vest, som kan dra i gang LC i de delene av landet også. Det er alltid plass til flere som ønsker å prøve.

Det er dessverre ikke så mange løp i Norge, og man må være rask med påmelding og følge med. Det annonseres løp på Norsk Kennel Klub sine sider under "Prøver og Konkurranser". Lure Coursing Utvalget Norsk Myndeclubb annonserer på FB og det samme gjør LC Norsk Myndeclubb avd. Trøndelag. De to siste er det lurt å følge på FB. De annonserer også treninger og lisensløp.

Følg med på sosiale medier, ta lisens og bli med på Lure Coursing. Det er fint for hundene å få brukt instinktene sine. Det er moro for to og firbeinte og veldig sosialt og koselig.

Håper vi sees.

Sakk - Beste hanne med cert

VÅRENS VAKRESTE EVENTYR PINSEUTSTILLINGEN 17. - 19. mai 2024

Av Elisabeth Sundland

For en helg! For et vær! For en plass! Og for en hyggelig gjeng med mennesker!

Hotell Hadeland er en perfekt plass å ha pinseutstillingen på - både arrangørene NMK og NGK, samt hotellets ansatte, gjorde sitt beste for at vi skulle trives denne helgen. Og været var som vanlig, bare en stor sol hele helgen gjennom.

En pinsehelig på Hadeland Hotell gir ikke bare utstillingsresultater, men også nye venner, i tillegg til mange muligheter for lufteturer. Å rusle langs pilegrimsleden gir en egen ro i sinnet til oss travle hverdagsmennesker. Det å være på utstilling kan være stress for både eier og hund, så å ta en timeout langs veien, innom Søsterkirkene eller til prestegårdshagen er gull verdt for meg i hvert fall. Fredagens faste forelesning var denne gangen Espen Engh sin time. Han tok for seg flere mynderaser og deres utvikling de siste 75 år.

Hans betraktninger rundt Saluki var følgende: Rasetypen har endret seg lite gjennom 75 år, men variasjonen i nær sagt alle egenskaper - både helhet og detaljer - varierer ekstremt. Derfor nesten umulig å generalisere, inklusiv utviklingen.

Rasen har generelt utviklet sundere og mer stabile fronter. Men korrekte føtter har blitt mindre vanlig. Tendenser til overvinkling bak, dette er ikke forenlig med moderasjonskravet.

Det finnes nå flere hunder med mer typiske siluetter, og korrekte overlinjer blir mer verdsatt.

Også friere og mer smidige bevegelser blir verdsatt oftere enn før.

Færre klassiske hoder med tilstrekkelig bredde og kraft, mindre eksotiske uttrykk.

Rasen har blitt mer tilgjengelig i sitt temperament. Rasen har en forholdsvis stor populasjon av individer og betydelig genetisk variasjon.

Rasen har en svært romslig og lite spesifikk standard som åpner for svært ulike tolkninger.

Standardens krav til moderasjon blir misforstått av mange, både oppdrettere og dommere. Moderat er noe helt annet enn mediokert. Moderat går dessuten begge veier, det kan bli for mye, og det kan bli for lite av det meste.

Oppdrettere har svært ulike idealer og trekker i ulike retninger. Rasen mangler anerkjente autoriteter, og mange av rasens spesialdommere har særdeles utydelige prioriteringer ala «alt er like fint!»

Rasen har høyest toppkvalitet og gjennomsnittskvalitet i Norden, særlig Sverige og Finland. Dette reflekterer at vi har mange dyktige og trofaste oppdrettere i Norden. Man har i begrenset grad lyktes å rekruttere dommere fra dette miljøet.

Rasen har lite helseproblemer, og oppdretterne har anledning til å selektere for mentale og eksteriøre egenskaper. God fertilitet skaper også grunnlag for seleksjon.

LØRDAG morgen våknet vi til strålende sol! Denne dagen var Norsk Myndeklubb arrangør og salukiene var siste rasen i ring 2. Heldigvis sto det store, flotte treet midt i ringen i år også, for treet gir skyggen som hundene våre trenger på sommerdager som dette.

Dommeren vår Gilberto Grandi skulle bedømme 36 påmeldte salukier, men tok seg vel lang tid på bedømmelsene. Det ble spenning til siste slutt! Famerelle Aranel/Athene ble BIR og Ta'zim Khaziin ble BIM i rasen.

BIM Ta'zim Khaziin - Eier: Ine Dyngeland & **BIR Famerelle Aranel** - Eier: Elisabeth Sundland

BIR JUNIOR Ta'zim Oran - Eier: Ine Dyngeland
BIM JUNIOR Elaysa Giliath - Eier: Isabella Eva Sletten

BIM UNGHUND Sommarvindens Black Delight
- Eier: Inger Hyllene
BIR UNGHUND Qatiifah Elen Elkana
- Eier: Linn Mari Sørgård

Det ble en lang dag ringside for mange før finalen i store ringen. BIS dommeren var den samme som bedømte salukiene, og han brukte tid! Vi var ikke ferdige før vi skulle spise middag! Men for en opplevelse! Varmt var det, og de fleste hundene var mer enn fornøyd med å løpe venstresvinger når klokken nærmet seg 19! Det ble jo så spennende å vente på hvem som blir ropt inn i store ringen igjen etter første presentasjon. Rundt ringen klappes og ropes det til alle sammen.

Det var jo stor stas i salukigjengen når Athene ble ropt inn som BIS-2! Det var kjempegøy og gratulasjonene haglet.

BIR VETERAN Badavie Who's That Girl
 - Eier: Heidi E. Hoff og Dag Clement Johannessen
BIM VETERAN Sinax Damir
 - Eier: Jorunn og Per Helge Land

På **SØNDAG** skinte solen fortsatt og denne dagen var det Norsk Greyhound Klubb som var arrangør. Vi hadde samme ringen som dagen før, men denne dagen var det Bart Scheerens som dømte vår rase, og han dømte heldigvis litt rasere enn lørdagens dommer. I tillegg valgte han andre vinnere enn dagen før. Og sånn er dette gamet. Den ene dagen går hunden til topps, og den andre så får den ikke CK en gang, eller til og med Very Good! Dommeren bestemmer, selv om man noen ganger kan en lure på om de går ut fra samme standard! Men det gir jo også flere vinnere og flere fornøyde eiere og oppdrettere!

Å være på utstilling er jo så mye, mye mer en å stille egen hund - det skravles og diskuteres både stamtavler, ører, hårlag, bur, biler og ikke minst bevegelser! Ja, det hender vel at det sies noe om noen i nabotellet også...

Det er hyggelig hundefolk over alt! De gratulerer og klemmer hverandre, og trøster de som trenger det.

Tusen takk for en superfin helg til både arrangørene, hotellet og til alle myndevenner! Vi gleder oss allerede til neste år!

BIR Ta'zim Oran - Eier: Ine Dyngeland
BIM Omen Khariz E.E. Alexandria - Eier: Kristine Schroder
 Foto: Benedicte Tuft Aasen